

No 213.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pon. św. Januariusza B.
Wt. św. Eustachiusza M.
Sr. św. Matousza Ap.
Czw. św. Tomasza B. W.
Piat. św. Tekli P. M.
Sob. NMP. od wyk. niew.
Niedz. św. Ładysława.

Wschód słońca: godz. 5 m. 41
Zachód słońca: godz. 6 m. 06
Dług. dnia: godz. 12 m. 15
Użyło dnia: godz. 4 m. 30.

Cena prounumery:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie " 1 " 10

Redakcja

w Łodzi,

ul. Przejazd № 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Poniedziałek, dnia 19 Września 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZENI: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelony lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petiowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Hurtowy Skład Piwa Stryckiego

poleca takowe w beczkach, syfonach i butelkach oraz oryginalny „Urquell Pilsner“ z browaru Mieszkańskiego w Pilźnie — beczkach i syfonach.

A. Domański, Piotrkowska 215, telefonu 736. 2319 2

Można dostać we wszystkich restauracjach, handlach win w Łodzi, Zgierzu i Pabianicach.

Zarząd Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Pracowników Handlowych w Łodzi ma zaszczyt podać do wiadomości, że w sobotę, dnia 24 b. m., o godzinie 8 wieczorem,

p. Antoni Szyller, pracownik krakowskiej filii Centralnego Banku czeskich p. oszczędności, wygłosi w lokalu Stow. (Długa 45)

odczyt p. t. „BANKI CZESKIE“.

Wejście dla członków bezpłatne, nieczłonkowie zaś płać za bilet po 20 kop. 2311-1

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA JADWIGI ZAWADZKIEJ KOEDUKACYJNA PIOTRKOWSKA № 103, 2327 3

ma cztery miejsca wolne w klasie B (2-gi rok nauki systematycznej).

Szkola gruntownie przygotowuje do wszystkich średnich zakładów naukowych, zwracając baczną uwagę na wychowanie dzieci i poglądowość w nauczaniu. Zapis od g. 5—7. Kierown. szkoły W. Zawadzki.

Teatr Popularny A. MIELEWSKIEGO (KONSTANTYNOWSKA 16).
Jutro „Gęsi i gąski“ komedia M. Bałuckiego o godz. 8 wiecz.

CAMPEADOR
PARFUM ULTRA-PERSISTANT
ED. PINAUD, PARIS
2219-23-1

DENTYSTKA

M. RIESNIK-EPSTEIN

PIOTRKOWSKA 192,

powróciła i przyjmuje osobiście.

AKUSZERKA

B. Zilberman

Piotrkowska 37. powróciła.

Teatr Łódzki i Cegielniana 63. 3356

Jutro o godz. 8 m. 15 wiecz.

„Ożenić się nie mogę“ i „Sędziowie“.

Dr GOLC

powrócił.

Mikołajewka № 18. 2323-3

Założona przez mego oca w 1888 r.

SZKOŁA TAŃCA,

którą od czterech lat prowadziłem przy ul. Cegielnianej № 56, została przeniesiona na **Widzewską № 47, m. I.**

Zapisy przyjmuje codziennie Witold Lipiński

Członek Francuskiej Akademii Profesorów Tańca w Paryżu

2860*

Język francuski

wykłada

rodowity francuz

w Instytucji języków nowożytnych D-ra Kummera

Południowa 3. • Piotrkowska 16. 3348-3

Konwencja wojskowa.

Na podstawie informacji z kół dyplomatycznych, „N. Wiener Journal“ zamieszcza artykuł, w którym zapewnia, że wbrew wszelkim zaprzeczeniom toczą się poważne układy w sprawie zawarcia konwencji wojskowej między Turcją a Niemcami i Austrią. Sprawa ta, według tych zapewnień, będzie najważniejszym przedmiotem narad podczas pobytu cesarza Wilhelma w Wiedniu. W związku z tą konwencją pruski generał von der Goltz, który był przez kilka lat instruktorem

wojskowym w Turcji, ma wstąpić do armii tureckiej.

Pismo wiedeńskie dowiadyuje się, że zawarcia tej konwencji pragnie gorąco cesarz Wilhelm, natomiast hr. Aehrenthal zwalcza ten projekt w obawie, aby ludy słowiańskie monarchii, które sympatyzują z Serbią, Bułgarią i Czarnogorą, nie wystąpiły stanowczo przeciw nawiązaniu tych ścisłych stosunków z Turcją. Ponadto hr. Aehrenthal obawia się niezadowolenia we Włoszech, które w takim razie mogłyby przyłączyć się do projektowanego sojuszu antytureckiego państw bałkańskich, protegowanego przez Rosję.

Nie ulega też najmniejszej wątpliwości, że zawarcie takiej konwencji, o ile odpowiadałoby interesom niemieckim, miałooby dla Austrii następstwa fatalne, zarówno w polityce wewnętrznej jak zagranicznej. Austriya nie ma potrzeby ani powodu stwarzać sobie nowych trudności dla pięknych oczu niemieckich, w interesie sprzymierzeńca, który o jej interesy nie dba i usiłuje jedynie wyzyskiwać sojusz dla osiągnięcia korzyści dla siebie.

„Neues Wiener Journal“ w zasadzie popiera ten projekt, ale z zastrzeżeniem bardzo poważnym.

„Czyż Austro-Węgry — pisze — mają zawsze odgrywać tę samą rolę, która uczyniła z nich potęgę całego świata, czyż u nas wpływy polityczne zawsze nie mają mieć nic wspólnego z polityką, która by uwzględniała także potrzeby handlu i przemysłu? Turcyja nabyła w Niemczech dwa wysortowane okręty wojenne i czyni zamówienia w niemieckich fabrykach broni; Francya, wobec projektu nowej pożyczki tureckiej domaga się gwarancji, że Turcyja będzie uwzględniała w sposób wybitny jej przemysł.

Sądzymy, że wobec ofiar, które poniósł nasz handel i przemysł wskutek polityki aneksyjnej wobec ciężarów militarnych, które na nas nałożył hr. Aehrenthal i które niewątpliwie zwiększą się jeszcze w razie zawarcia ugody wojskowej z Turcyją, możemy żądać przynajmniej tego, aby konwencja wojskowa nie tylko ubezpieczyła nasze stosunki handlowe z Turcyją, ale wyszła także na ich korzyść. W tym wypadku należy powiedzieć: przyjaźń jest też handlem. I tylko pod tym warunkiem projekt konwencji wojskowej, nowego przymierza na wschodzie, możnaby powitać z zadowoleniem“.

Powódzie na Morawach i Śląsku.

Nocy onegdajszej woda w Odrze zaczęła podnosić się z taką szybkością, że już o g. pół do 5-ej przedmieście Oderfurtu i Frysawy (Frueschau) zostały zalane. Wylew nastąpił tak nagle, iż mieszkańcy, rozbudzeni szumem wody, musieli schronić się na dachach domów, skąd do piero straż ogniowa przewoziła ich później w bezpieczniejsze miejsce.

Przy ujściu Prośnicy do Odry utworzyło się

jezioro, obejmujące kilka kilometrów kwadratowych powierzchni. Wszystkie drogi zalane i mosty pozrywane. We Fryszawie woda zalała kościół i przeszło 100 domów mieszkalnych. Również kolonie robotnicze koło Przywozu znajdują się pod wodą. W miejscowości Zarubek straż ogniowa z wielką brudą wyratowała na płołach przeszło 700 ludzi zaskoczonych powodzią z wielkiego niebezpieczeństwa.

— Z Berna donoszą; W czwartek deszcz nieco ustał, w piątek jednak padał od rana bezustanku. Jest obawa, że woda znowu się wznieście. W Morawskiej Hranicy Buczwa zniszczyła roboty regulacyjne. W Holeszowie Russawa i inne potoki zerwały kładki i most kamienny. W tym okręgu nie było ofiar w ludziach.

— W Kromieryżu wiele domów i stajni stanęło pod wodą, tak, że mieszkańcy uciekają. W Hulinie ulica Kromieryska i inne niżej położone stoją pod wodą. Pobliskie wsie również zalane.

Stan wody wynosił wczoraj w południe 5 m. 35 cm. ponad stan normalny. Trzech oficerów i stu żołnierzy przybyło tam dla akcji ratunkowej.

— W Morawskiej Ostrawie wiele domów grozi zawaleniem się z powodu podmycia przez powódź. Dom, należący do budowniczego Neumanna, zawalił się wczoraj. Z Ostrawicy i innych okolicznych miejscowości donoszą także o ogromnych spustoszeniach, wyrządzonych przez powódź.

— Namiestnik Moraw przybył do Węgierskiego Brodu, na teren, nawiedzony powodzią. Najpierw bawił w Kunowicach, gdzie 10 osób zginęło. Liczba domów zawalonych dosięga 100. Straty w tej gminie wynoszą przeszło milion koron. Potem udał się do węgierskiej Ostry. I tu powódź wyrządziła ogromne szkody. Pięćdziesiąt domów runęło, tyleż grozi runięciem. Dla złagodzenia nędy wśród ludności ofiarował namiestnik w Kunowicach 2,000 koron, w Węgierskiej Ostrze 1,000 koron. W nocy przybyło 100 pionierów do Hradyszcza.

— Z Wrocławia donoszą, że wylew Odry dotknął znaczną część Śląska.

Cesarz Franciszek Józef ofiarował na rzecz powodziar na Morawach 40,000 koron.

Z CESARSTWA.

Budżet oświaty. Preliminarz budżetowy ministerium oświaty oblicza dochody na sumę 5,258,260 rb., z przewyżką o 15,683,057 rb. Z tej ostatniej przewyżki 12,518,703 rb. przypada wyłącznie na potrzeby samej oświaty.

Budżet poczt i telegrafów. Do izby państwowej wniesiono preliminarze budżetowe na rok 1911. Preliminarz budżetowy głównego zarządu poczt i telegrafów oblicza dochody na sumę 98,562,419 rubli, rozchody zaś za sumę 65,082,981 rubli. Przewyżka w porównaniu z rokiem bieżącym, wyniesie ma w dochodach 10,883,078 rb., w rozchodach zaś 5,518,314 rb.

Zjazd w Petersburgu. Jutro otwiera swe czynności zjazd przedstawicieli zarządów gubernialnych i ziemskich, w celu przejrzenia ustaw o wzajemnym ubezpieczeniu ziemskim.

Zjazd kolejarzy. Zjazd wszechrosyjski lekarzy kolejowych, zwołany na 28-my b. m. w Moskwie odroczone na czas nieokreślony wobec choroby.

Jarmark. Pogłoski o zamknięciu w Charkowie jarmarku pokrowskiego z powodu epidemii są nieprawdziwe. Dostawa towarów skórzanych może odbywać się bez przeszkód.

Wystawy. W Jelcu i Małoarchangielsku otwarto wystawy rolnicze.

Katastrofa. W pobliżu st. Równo pociąg wojskowy najechał na siado byków — 8 z nich jest zabitych. Trzy wagony wykołczyły się.

Andrejew. Z Moskwy donoszą, że znany pisarz rosyjski, Leonidas Andrejew, zachorował na ostry rozstrój nerwowy. Do chorego wezwano lekarzy z Petersburga i Sztokholmu.

Znalezione bomby. W uniwersytecie moskiewskim pod amfiteatrem w audytorium prawniczym znaleziono dwie bomby, nabite masą macedońską i prochem, 1,200 naboju, proch bezdymny i literaturę nielegalną. Wszystko to prawdopodobnie pochodzi z roku 1905, z czasów zebrań uniwersyteckich.

Dokonano rewizji w siedzibie Stowarzyszenia studentów-prawników.

Minister łamiący prawo. Do «Rieczy» piszą z Jekaterynodaru na Kaukazie, że w dniu 7 b. m. minister sprawiedliwości Szczegłowitow wjechał w otwartym powozie do ogrodu miejskiego o g. 8 wieczorem, tj. w czasie, kiedy ogród bywa przepełniony publicznością.

Zdumienie publiczności było niezwykle, gdyż ogród ten jest otwarty tylko dla pieszej publiczności i nie mają doń wstępu nawet cykliści. Minister tedy, jako prokurator generalny — pisze «Riecz» — nie zawahał się «przejechać» przez §§ 108 i 110 ustawy miejskiej, oraz § 424 tomu drugiego Zbioru praw z r. 1892. Wszystkie te paragrafy są bardzo wyraźnie wydrukowane na słupie przy wejściu do ogrodu.

Wichura. Silna wichura na kanale morskim, jak również na rzece Newie w Petersburgu zmioła mnóstwo barek i statków. W morskiej przystani okrętowej uszkodzona została cała karawana statków ładownych, przyczem mocno został poگیęty parostatek holowniczy „Miedwied”.

Ukrywający się sędzia. W izbie sędziego pokoju rewiru Suszczewskiego w Moskwie rozstrząsać miano po raz już czwarty sprawę dodatkową sędziego pokoju Panina.

Pies owego sędziego Panina pokąsał małą Zasorinównę. Ojciec pokąsanej pociągnął więc sędziego Panina do odpowiedzialności sądowej.

Ale—tu zaczęła się tragifarsa. Sędzia pokoju Panin mieszka naprawdę we własnym domu przy ulicy Dołgorukowskiej w Moskwie i w ciągu lata sędził sprawy w izbie rewiru Preczyszeńskiego—ale nie można go było w całej Moskwie odnaleźć dla doręczenia mu pozwu.

Sprawę trzykrotnie odraczano. Wreszcie na żądanie pełnomocnika strony skarżącej zaczęto poszukiwać sędziego Panina przez policję.

I dopiero wówczas go odnaleziono. Sędzia Panin stawiał się na sprawę i oświadczył, iż pozew otrzymał za ledwie w przeddzień, a że się chce zapoznać ze sprawą, prosi więc o odroczenie sprawy.

Sprawę odroczone. Szpieg. Przed kilku dniami podczas manewrów korpusu grenadyerskiego w okolicy Moskwy, zwrócił na siebie uwagę młodzieniec, pilnie obserwujący bieg manewrów i technikę bitwy.

Po aresztowaniu go pod zarzutem szpiegostwa i po odesłaniu na odwach, okazało się, że jest nim porucznik pruski Heintze.

Zaraz po aresztowaniu wykryto na Małachówce mieszkanie, nad którym ustanowiono ścisły nadzór.

Wkrótce potem do mieszkania zgłosił się jakiś młodzieniec, dowiadując się o miejsce przebywania zaginionego Heintzego. I tego młodzieńca aresztowano. Okazało się, że jest nim nadporucznik Wentzel.

Aresztowani trzymani są na odwachu. Obaj zaprzeczają, aby mieli jakikolwiek związek ze szpiegostwem.

SKON NELIDOWA.

Dnia 18 b. m. o g. 12 m. 40 w Paryżu wyzionął ducha; poseł rosyjski Nelidow. Przepędził on ranek bardzo ciężko. Oddychanie kwasem węglowym ulżyło nieco choremu. Wezwano duchownego cerkwi rosyjskiej. Podczas dnia stan chorego pogorszył się aż nastąpiła katastrofa.

Aleksander Iwanowicz Nelidow, znany jest w dyplomacji oddawna. Pierwszym jego czynem było zawarcie pokoju w San-Stefano, następnie brał udział w kongresie wiedeńskim. Później był posłem w Saksonii (1879), a następnie ambasadorem w Konstantynopolu (1883), gdzie przeciwdziałał wpływom angielskim. Ambasadorem we Francji był od 29 grudnia 1903 r.

Ze szpitala Anny Maryi dla dzieci.

W czwartek 15 b. m. odbyło się w szpitalu Anny Maryi posiedzenie zarządu. Przed rozpoczęciem posiedzenia p. R. Ziegler, podniósłszy zasługi zmarłego w Berlinie p. Emila Geyera, za inicjatywę którego Towarzystwo akcyjne i rodzina Geyerów, złożyli na rzecz szpitala Anny

Maryi znaczną ofiarę, zaproponował uzczenie pamięci zmarłego przez powstanie z miejsc, co przez obecnych wykonane zostało.

Następnie przystąpiono do podziału urzędów w zarządzie i jednogłośnie zdecydowano wybrać na prezesa p. Eugeniusza Geyera, na wicepresza p. d-ra Alfreda Grohmana, na skarbnika p. C. Eisenbrauna, na sekretarza p. Stanisława Hertzberga, a na jego zastępcę p. d-ra Tomaszewskiego. Przeczytano list p. d-ra Grohmana, w którym komunikuje, że abonuje jeszcze jedno łóżko w szpitalu z warunkiem, aby korzystały z niego dzieci robotników z zakładów przemysłowych L. Grohmana lub inne biedne dzieci za niską opłatą. Od czasu przejścia szpitala pod egidę Towarzystwa dobroczynności, zaabonowali łóżka w szpitalu prócz d-ra A. Grohmana jeszcze p. R. Ziegler i zarząd Elektrowni.

Wszystkim abonującym łóżka zarząd szpitala składa podziękowanie i wyraża nadzieję, że znajdą oni naśladowców, gdyż tylko wtedy szpital będzie w stanie udzielać pomocy lekarskiej dzieciom biednych rodziców darmo lub za niską opłatą.

Lekarz naczelny szpitala dr. Władysław Schoenaich przeczytał sprawozdanie za miesiąc sierpień. Dnia 1 sierpnia było w szpitalu 78 dzieci, przyjęto w sierpniu 155, razem leczono 233 dzieci. Opuściło szpital jako wyleczone lub z polepszeniem 115 dzieci, zmarło 24, z czego 16 na choroby zakaźne (szkarlatyna, krup, tyfus). Pozostało na 1 września 94 dzieci. Wszystkie te dzieci przebyły w szpitalu razem 2756 dni szpitalnych. Podług wyznania było katolików 94, ewangelików 17, prawosławnych 2, starozakonnych 42.

W ambulatorium szpitalnym udzielono 1374 porady. Z 568 dzieci leczonych po raz pierwszy w ambulatorium było katolików 207, ewangelików 117, prawosławnych i starozakonnych 125.

Następnie na wniosek lekarza naczelnego komitet postanowił zaprowadzić elektryczność do laboratorium. powiększyć ilość łóżek o 30 i urządzić oddziały dla chorób ocznych i usznych.

Oddziały popołudniowe w szkołach miejskich.

Rok szkolny w szkołach początkowych miejskich rozpoczął się, a od drzwi szkoły odeszło bardzo wiele dzieci, których nauczyciele dla braku miejsca do szkół przyjąć nie mogli. Posypały się do magistratu zażalenia rodziców, opłacających podatek szkolny i sprawą tą zajęła się polska komisja szkolna.

Ponieważ dla braku odpowiednich funduszy, nowych szkół utworzyć nie można, więc komisja szkolna, pragnąc przyjąć z pomocą zgłaszającym się dzieciom w przyjęciu do szkoły, opracowała projekt utworzenia oddziałów popołudniowych.

Projekt ten oparty na następujących postulatach: w młodszych oddziałach (oddziały wstępny i pierwszy), program jest tak nie wielki i dzieci są jeszcze tak małe, że 5—6 godzin dziennych w szkole dla nich jest zawiele, wystarczą na to i trzy cztery godziny dziennie. Otóż te oddziały będą się uczyły do południa tylko, a po południu nauczyciele tych oddziałów otrzymają nowe grupy dzieci, z którymi będą się zajmować znowu trzy godziny.

W ten sposób, jeżeli oddziały popołudniowe będą otwarte przy wszystkich szkołach, to w szkołach miejskich polskich znajdzie pomieszczenie przeszło 1500 dzieci.

Nauczyciele prowadzący te oddziały otrzymają wynagrodzenie dodatkowe. Lecz ponieważ u nas wszystko musi powoli się odbywać, więc opracowany projekt musi pójść do zatwierdzenia, potem trzeba obmyślić fundusze i nareszcie przyjmować dzieci do szkoły. Więc chociaż przedstawiony projekt podobno przychylnie został przyjęty przez p. naczelnika dyrekcji naukowej, to jednakże oddziały zostaną zorganizowane dopiero w roku przyszłym, to jest w styczniu lub lutym. Z tego widzimy, że komisja szkolna naprawdę ma dobre chęci, i gdyby rozporządzała większymi funduszami, to zapewne postarałaby się o otwarcie nowych szkół, co bardzo jest pożądanem.

S. M.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

(h) **Odpust.** Wczoraj na nabożeństwa odpustowe w kościele św. Krzyża przybyły niezliczone tłumy pobożnych. W czasie sumy nietylko tłok panował w samej świątyni, ale i na cmentarzu obok kościoła.

Nabożeństwa rozpoczęły się w sobotę wieczorem nieszporami.

Wczoraj o godzinie 6 rano pierwszą mszę odprawił ks. Skrzyszewski, kazanie miał ks. Józef Bakalarczyk.

O godzinie 8 rano odprawił mszę ks. Bakalarczyk, a kazanie wypowiedział ks. Skrzyszewski.

O godzinie 9 i pół rano mszę odprawił ks. Szczodrowski, kazanie wypowiedział ks. Wyrębowski.

O godzinie 10 i pół rano odprawił sumę ks. prałat Płoszaj z Kalisza w asystencji księży Kozakowskiego i Dyrkoka, kazanie wypowiedział ks. Majewski z Kalisza.

W kaplicy na cmentarzu przed prowizorycznie urządzonego ołtarzem sumę odprawił ks. Okwiecimski, kazanie wypowiedział ks. Szczodrowski, proboszcz parafii Głuchów.

Ostatnią mszę odprawił ks. Szcześniak.

O godzinie 4 po południu nieszpory odprawił ks. dziekan Gniazdowski, kazanie wypowiedział ks. Wyrębowski.

O godzinie 6 wieczorem nieszpory odprawił ks. kanonik Karol Szmidel, kazanie wypowiedział ks. Szczodrowski.

W czasie sumy w kościele śpiewał mszę Gounoda chór kaliski z kościoła św. Mikołaja pod batutą dyrektora Herbicha.

Na cmentarzu podczas sumy chóry mieszane pod batutą dyrektora A. Kuleszy wykonały mszę M. Stechla. Na Graduale wykonano „Deus firmavit“ Witta na dwa chóry. Na Offertorium wykonano na 8 głosów „Laudate“ F. Schmidta. Na ostatnią Ewangelię odśpiewano na 8 głosów „Tues Petrus“ Palestriny.

Chóry wogóle wywiązały się z zadania świetnie. Zjazd duchowieństwa był bardzo liczny.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Krzepimira. Jutro Myślisława.

TEATR POLSKI (Cegielniana nr. 63). Jutro „Ożenić się nie mogę“ komedia Al. hr. Fredry i „Sędziowie“ Wyspiańskiego. Początek o godz. 8 mtn. 15 wieczorem.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). — Jutro „Gęsi i Gąski“, komedia Al. hr. Fredry. Początek o godz. 8 wieczorem.

KRONIKA.

(a) **Łódzki komitet giełdowy** otrzymał z ministerium handlu i przemysłu okólnik w sprawie handlu naftą rosyjską w Samsunie.

Jak donosi wicekonsul rosyjski w Samsunie, nafta rosyjska zdobywa sobie coraz to nowe rynki zbytu na wybrzeżu Anatolijskim. W ostatnich czasach do Samsunu dowozi się przeciętnie rocznie 200,000 pudów nafty, do Synopu—15,000 pudów, do Ordy—30,000 pudów. Chociaż w ostatnich latach nafta rosyjska spotyka się z konkurencją ze strony nafty rumuńskiej, lecz wobec tego, że kupcy i konsumenci miejscowi przyzwyczaili się już do nafty rosyjskiej, konkurencja ta nie jest dla przemysłu rosyjskiego zbyt groźną.

Stwierdziwszy obecność konkurencji rumuńskiej, należy zwrócić specjalną uwagę na przedsiębiorczość pewnej firmy w Carycyna, która zamierza przywozić do Samsunu w specjalnych parowcach naftę, do czego wybudowana tam będzie odpowiednia cysterna. Dostarczona tu nafta ma być rozlewana do blaszanek, dla przygotowania których będzie wybudowana specjalna fabryka; w blaszankach nafta będzie wysyłana zarówno na wewnętrzne rynki, jak i na wybrzeża.

Do budowy tej fabryki przystąpiono przed kilku miesiącami; budowa ma być ukończona w końcu jesieni r. b.

(a) **Ze szkoły handlowej Tow. szerzenia wiedzy handlowej.** Podań kandydatów o przyjęcie do klasy wstępnej niższej złożono 147; przyjęto zaś po egzaminach tylko 50. Do klasy wstępnej wyższej złożono podań 29, przyjęto zaś 8; do klasy I-jej podań złożono 10, przyjęto 2-ch;

do klasy drugiej—podań 6, przyjęto 2-ch. Prócz tego przyjęto bez egzaminu: Do klasy I-jej ucznia klasy 3-jej gimnazjum imienia Reja w Warszawie, a do klasy II ucznia ze świadectwem ukończenia 4-ch klas szkoły realnej w Skierniewicach i ucznia IV klasy szkoły handlowej kupiectwa łódzkiego.

Obecnie we wszystkich klasach znajduje się 326 uczniów. Nadmienić należy, że z powodu braku miejsc władze szkolne zmuszone były odmówić przyjęcia znacznemu zastępowi wychowanców z zakładów miejscowych.

— Inspektor szkoły otrzymał zawiadomienie od zarządu politechnik w Nancy i w Tuluzie, że wychowawcy szkoły handlowej łódzkiego Towarzystwa szerzenia wiedzy handlowej za świadectwami z ukończenia jej przyjmowani będą bez egzaminu na wydziały: chemiczny i elektrotechniczny.

(a) **Ż Tow. muzeum nauki i sztuki.** Zatwierdzone niedawno Towarz. muzeum nauki i sztuki w Łodzi podjęło usilne starania, w celu urzędzenia i otwarcia projektowanego muzeum, do którego zgromadzono już pewną ilość okazów i w dalszym ciągu kompletowane są zbiory. Zarząd Towarzystwa wynajął już lokal na muzeum w domu p. Pinkusa, na rogu Spacerowej i Zielonej.

(a) **Gmachy dla szkół elementarnych.** W swoim czasie ministerium uzyskało kredyt w sumie 23,000 rubli na budowę szkół elementarnych w Łodzi. Prezydent rozdzielił sumy te pomiędzy komisją polską i niemiecką.

W sprawie budowy zaprojektowanych gmachów odbędzie się w tych dniach posiedzenie w magistracie, z udziałem obu komisji.

(a) **Stowarzyszenie lokatorów m. Łodzi.**

Wczoraj o godzinie 8-jej wieczorem, w lokalu przy ulicy Długiej № 45, odbyło się zebranie Stowarzyszenia lokatorów m. Łodzi. Zagaił je p. Zylbert. Na przewodniczącego powołano adwokata przysięgłego p. Józefa Łaskiego, który zaprosił na asesorów pp.: Grosberga, Glicka i Szlessera, a na sekretarza p. Nowińskiego.

Przewodniczący w sposób wyczerpujący scharakteryzował, jakiemu losowi ulegało Stowarzyszenie, skutkiem nieprzyjaznych warunków i okoliczności, towarzyszących działalności instytucji, która nie mogła należycie rozwinąć się i osiągnąć zamierzonych celów. Przyczynę upadku Stowarzyszenia przypisał należy przede wszystkim słabemu poparciu przez jednostki, które mogłyby z pożytkiem pracować dla instytucji; oraz napływowi członków z pośród biednej ludności miasta, którzy wpłacili 50 kop. składki, przyszli odrazu z wielkimi żądaniami, a nie mogąc otrzymać od instytucji tego, czego się spodziewali, stopniowo zaczęli się wycofywać; wreszcie czas ogólnego przewrotu, niepokoju i rewolucji, wpłynął bardzo ujemnie na działalność i samego zarządu. Ten ostatni nawet, jak to zaznaczył następnie w swym przemówieniu p. Zylbert, narażony był na posądzenie go o złą wolę, o odgrywanie roli inspiratora teroru i knowanie spisku przeciw właścicielom domów. Członkowie zarządu zostali nawet uwięzieni i dopiero po przeprowadzeniu śledztwa przez urzędnika do szczególnych poleceń przy sądzie okręgowym piotrkowskim wypuszczono ich na wolność, gdyż stwierdzono, że w działalności zarządu Stowarzyszenia nie było żadnych cech przestępstwa.

W przemówieniu swem p. Łaski podkreślił i ten fakt, że Stowarzyszenie miało charakter wyznaniowy, gdyż 99% członków stanowili ubodzy żydzi. Nie było też wśród stowarzyszonych ludzi energicznych, którzyby potrafili instytucję pchnąć na właściwe tory.

Po udzielonych wyjaśnieniach szczegółowych, jakie koleje w ciągu 3 lat przechodziła instytucja i dla czego działalność jej została zawieszona, przewodniczący nadmieniał, że zebranie zwołane zostało na skutek interpelacji policmajstra m. Łodzi, który wezwawszy byłego prezesa, zakomunikował, że jeżeli Stowarzyszenie lokatorów nie wznowi zawieszonyj działalności w ciągu dwóch tygodni, to zmuszony będzie zwrócić się do gubernatora o wydanie polecenia rozwiązania instytucji.

Podczas obrad wczorajszych, wyłoniły się różne wnioski.

P. Schlösser zaproponował utworzenie przy Stowarzyszeniu Towarzystwa wzajemnego kredytu, którego członkowie podzieleni będą na grupy. Oparte na zasadach spekulacyjnych, pro-

jektowane Towarzystwo zdaniem p. Sch. przyciągnie kapitalistów na członków. Rozporządzając dajmy na to kapitałem rb. 5000 będzie można nabyć grunt w mieście lub pod miastem, zaciągając pożyczkę — urzeczywistnić cele stowarzyszenia, mianowicie budowę tanich i wygodnych mieszkań.

P. Szczodrowski proponuje wybór dwóch komisji; jedną do werbowania członków i drugą, która wspólnie z zeproszonymi budowniczymi, inżynierami, lekarzami opracuje projekt zdrowych i tanich mieszkań.

P. Nowiński — stawia wniosek wyboru komisji, która ułożyli czbę kandydatów do zarządu.

Zebrani, po długiej dyskusji oświadczyli się zatem, aby stowarzyszenie istniało nadal i aby przedsięwziąć wszelkie środki do podniesienia instytucji. Stawiając za przykład prosperujące dobrze i oddające rzeczywiste usługi stowarzyszenie w Warszawie, prezydium położyło nacisk na to, że instytucja łódzka będzie mogła działać prawidłowo wówczas, jeżeli do zarządu wybrani będą ludzie chętni do pracy i energiczni.

Ostatecznie uchwalono wybrać tymczasową komisję, która wyśle swoich delegatów do wybitniejszych osobistości miasta z prośbą o przyjęcie mandatów członków zarządu, zajmie się umieszczeniem odezwe we wszystkich pismach miejscowych do ogółu mieszkańców, aby zapisywali się do stowarzyszenia.

Na pierwsze koszty związane z ogłoszeniami, i t. p. zgromadzeni złożyli wczoraj po 50 kop. każdy.

Do czasowej komisji weszli pp. adw. Andres, J. Łaski, Szakin, Natanson, Rozenbaum, Zylbert, Szczodrowski, Glück, Schösser, Grosberger, Zylberstein, Szlamowicz, Lubia, Bała, Luidor, Olecki i Nowiński.

(a) **„Przyszłość.“** Wczoraj, o godz. 4 po poł., w lokalu przy ul. Konstantynowskiej nr. 5, odbyło się pod przewodnictwem p. Ludwika Domagaly, zebranie zwyczajne łódzkiego oddziału abstynentów Tow. „Przyszłość“. Dr. Stanisław Skalski referował sprawę utworzenia działu abstynentów w „Muzeum nauki i sztuki“.

Przypomniano, że zarząd odroczył przyjmowanie prac na odczyt konkursowy o szkodliwości alkoholu do 1 listopada r. b.

Pania Reczyńska wygłosiła zajmującą pogadankę, zatytułowaną „Rozwój miast polskich w średniowieczu“, za którą podziękowano prelegentce gromkimi oklaskami.

Następnie omawiano program rautu, który ma się odbyć w lokalu „Liry“ (Mikołajewska nr. 11) w dniu 1 października. Program wypełnia: przedstawienie kółka dramatycznego pod reżyserią p. Mierzwińskiego, mianowicie odegrane będą dwie jednoaktówki: „Fatalista,“ krotoczwila T. Jaroszyńskiego i „Pan Bonifacy,“ farsa W. Rapackiego (syna); monologi, deklamacja, kuplety i śpiewy solowe. Po raucie rozpoczną się tańce. Nadmienić należy, że zabawy Towarzystwa „Przyszłość“ cieszą się zawsze zasłużonym powodzeniem.

Zarząd postanowił za naszym pośrednictwem odwołać się do członków o liczne zapisywanie się do chórów i orkiestry.

(h) **Przyjęcie gości.** Na wczorajszą uroczystość z powodu odpustu w kościele św. Krzyża przybył chór kościelny z kościoła św. Mikołaja w Kaliszu.

Członkowie chóru przy kościele św. Krzyża, gości kaliskich przyjęli bardzo serdecznie.

W sobotę o godzinie pół do 10 wieczorem na kaliszczan oczekiwano na dworcu kolei kaliskiej. Przewieziono ich z kolei do lokalu chóru przy ulicy Nawrot, gdzie zasiadło około 150 osób do wspólnej kolacji. Nastrój szczerzy, gościnności staropolska zbratały tych ludzi mieszkających zdala od siebie — po kolacji gości kaliskich pozabierano na nocleg.

Wczoraj zas chór kalicki pod batutą swego dzielnego dyrektora p. Herbicha, z dużym odczuciem wykonał w kościele św. Krzyża podczas sumy mszę Gounoda.

Po nabożeństwie zebrano się na wspólny obiad przy ulicy Nawrot.

Pieśniarze złączywszy się razem z chórem z kościoła św. Krzyża, rozpoczęli popisy. Odśpiewano wiele pieśni swojskich. Największe wrażenie wywołała wspólnie odśpiewana pieśń „Zażegnanie burzy“.

Udział w wykonaniu brało 150 głosów i bez żadnej próby, pod batutą dyrektora Kuleszy chór kaliski z łódzkim zleli się w jeden akord, co dowodzi, że chóry pracują sumiennie.

(x) **Tow. muzyczne im Chopina.** Dyrektor Tadeusz Joteyko prosi za naszym pośrednictwem członków chóru mieszanego o przybycie na próbę we wtorek o godz. 8 wieczorem do wynajętego dla Towarzystwa lokalu przy ul. Widzewskiej № 73 (w prawej oficynie).

Próby odbywać się będą stale we wtorki i piątki wieczorem, oraz w niedzielę o 5 po południu.

Tam również mieści się kancelarya Towarzystwa.

(x) **Z Towarzystwa Zachęty sztuk pięknych.** Tegoroczne premia Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Królestwie Polskim są już do odebrania w księgarni p. Miszewskiego przy ulicy Piotrkowskiej № 87 za okazaniem biletu członkowskiego. Księgarnia ta przygotowała kilka wzorów ładnych ram, które dla członków Towarzystwa Zachęty ustępuje po niższej cenie.

Odczyt. P. Antoni Szyller pracownik krakowskiej filii centralnego banku czeskich kas oszczędnościowych wygłosił w sobotę w dnia 24 b. m. o godzinie 8 wieczor w sali Stowarzyszenia wzajemnej Pomocy pracowników handlowych odczyt p. t. „Banki Czeskie”. Wejście dla nie członków 20 kop.

(—) **Piaski lotne.** Główny zarząd rolnictwa nie posiadał dotąd danych o przestrzeni piasków lotnych w Królestwie Polskim i w Inflantach. Ponieważ z wymienionych miejscowości napływają podania od towarzystw rolniczych i gmin o przyjsie im z pomocą dla utrwalenia piasków, główny zarząd rozpoczął zbieranie takich właśnie danych. Dane te są zbierane przez leśniczych rządowych i przez gubernatorów.

Wobec braku środków na badania gruntowne, kwestya zbadana będzie tylko pobieżnie.

(—) **Represye prasowe.** W drodze administracyjnej nałożono następujące kary na pisma warszawskie: na wydawnictwo „Kuryera Porannego” rb. 100, na wyd. „Kuryera Warszawskiego” rb. 200 i na wyd. „Utro Warszawy” rb. 100.

(a) **Potajemna sprzedaż wódki.** Kontroler akcyzy, p. Czysiakow, znalazł w piwiarni M. Brudniewicza, przy ulicy Widzewskiej № 84, fiaskę wódki bez banderoli, którą B. sprzedawał na kieliszki, nie mając na to pozwolenia. Wódkę skonfiskowano, oraz spisano protokół akcyzy w celu pociągnięcia winnego do odpowiedzialności.

(—) **Wobec dżumy,** której rozpowszechnienia można się spodziewać, generał gubernator warszawski zwrócił się do gubernatorów i prezydentów z zapytaniem, czy przedsięwzięto środki odpowiednie. Generał gubernator zaleca przygotować specjalne szpitale dla chorych na dżumę. Analogiczne rozporządzenie ministerjum komunikacji wydało kolejom rządowym i okręgom komunikacji.

(a) **Szkarlatyna.** Wczoraj w domu przy ulicy Cegielnianej № 128, zachorowała ciężko na szkarlatynę 95 letnia Walerya Kenczyńska.

W ciągu ostatnich dwóch dni zmarła w Łodzi na szkarlatynę 9 dzieci.

(a) **Przełożenie zmarłych.** Dotychczas istniał w mieście naszym zwyczaj przewożenia zwłoki zmarłych dzieci żydowskich z domu na cmentarz w koszykach, które umieszczono w dorożkach.

Obecnie zaprowadzono specjalne karawany i dozór cmentarny nie przyjmuje inaczey przywózonego ciała dziecka.

(a) **Znaleziony towar.** Przed kilku miesiącami w farbiarni Fibicha, przy ulicy Północnej № 7, skradziono towar wartości rubli 700. Równocześnie ze spełnieniem kradzieży znikł ekspedjent tej firmy Rajahold Majer. Według krążących pogłosek, około Będzina znaleziono zwłoki zabitego Rajaholda Majera.

Dotychczas jednak nie ustalono faktu, czy to istotnie był Majer.

Skradziony towar u Fibicha władze policyjne znalazły u jednego z passerów.

(a) **Strzały na ulicach.** Na ulicy Widzewskiej w okolicy fabryki Adama Ossera (Widzewska 204) usłyszano w sobotę wieczorem strzały rewolwerowe, które wywołały panikę wśród przechodniów.

Mimo zarządzanego na razie śledztwa, nie udało się wykryć, kto i w jakim celu był sprawcą tych strzałów.

(a) **Aresztowanie.** W nocy z piątku na sobotę w obrębie 3 cyrkułu policyjnego aresztowano za pijaństwo i włóczęgostwo 8 mężczyzn i 2 kobiety.

(a) **Zjazd sędziów pokoju m. Łodzi** rozpoczyna swą kadencyę po feryach wakacyjnych w dniu 20 b. m. Rozprawy sądowe, na których rozważane będą sprawy karne i cywilne, potrwać 5 dni.

(x) **Natrętny listonosz.** P. Kr., zamieszkały przy Zielonym Ryнку u znajomych, przybył do Łodzi na czas krótki, skarży się, że listonosz, noszący na czapce № 15, natrętnie domaga się napiwków za doręczane mu listy. Dowodzi on, że bynajmniej nie leży w jego obowiązkach obsługiwanie tego rodzaju korespondentów, którzy przez pewien tylko czas bawią w jego rewirze, chyba za wynagrodzeniem od ręki.

(h) **Pożar.** Wczoraj o godzinie 5 $\frac{1}{2}$ rano przy ulicy Rokicińskiej № 22, na posesyi Nuchima Kirszbauma zapaliły się komórki. Ogień, zanim przybyła straż ogniowa, przerzucił się na posesyę sąsiednią № 24. Zaskoczeni pożarem mieszkańcy sąsiednich oficyn powyrzucali z mieszkań ruchomości, ponosząc dotkliwie straty.

Na miejsce pożaru pośpieszyli II i IV oddziały straży ogniowej ochotniczej i straż miejska, które przy dużych wysiłkach w godzinę ogień opanowały.

Spaliły się komórki i część dachów na oficynach drewnianej i murowanej na posesyi № 22, zaś na posesyi № 24 spaliły się komórki i sporo materiału budowlanego pod szopą.

Przyczyna pożaru niewiadoma. Straty obliczają na 6,000 rb.

(x) **Sprawozdanie z otwarcia sezonu w „Lutni”** i recenzje z teatrów, odłożono z braku miejsca do jutrzejszego numeru.

(a) **Znaleziony trup** Na szosie z Radogoszcza do Zgierza znaleziono trup człowieka, ptasiechanego wozem. Zwłoki zabezpieczono do zejścia władz sądowych.

(a) **Aresztowania.** Nocy wczorajszej w obrębie 3-go cyrkułu policyjnego aresztowano 27 osób (18 mężczyzn i 9 kobiet); w obrębie 6-go cyrkułu aresztowano 10 osób za bójki, włóczęgostwo i pijaństwo.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu ubiegłych dwóch dni pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległ dziesięć osób, z których dwie odwieziono do mieszkań, jedną do szpitala Aleksandra, dwie odesłano do Przytulku noclegowego na ul. Cmentarna.

— Na podejrzanę kureczkę żołądka zapadły dwie osoby.

— Oprócz powyżej wymienionych wypadków. Pogotowie ratunkowe opatrzyło 15 poszwankowanych, poranionych w bójkach nożami lub tępeymi narzędziami. W przerażający sposób wzmaga się nożowe wypadki i to przeważnie wśród ludzi młodych, przed 20 rokiem życia.

W dniu wczorajszym ogółem Pogotowie w mieście lub na miejscu udzieliło pomocy 31 osobom.

(a) **Napad.** Wczoraj do sklepu spożywczego Józefa Wilderka, przy ul. Spacerowej nr. 17, przyszło dwóch uzbrojonych w rewolwery ludzi i zażądali wydania pieniędzy. Ponieważ W. oświadczył, iż pieniędzy nie posiada, przybyłszy zrawidował jego kieszenie, a nie znalazłszy w nich gotówki, otworzyli następnie szufladę, z której zabrali kilkanaście rubli i uciekli.

(a) **Kradzieże.** Z mieszkania Józefa Wilkoszewskiego, przy ul. Przędzalnianej nr. 75, pracujący tam malarz Biernacki, skradł palto z kołnierzem bobrowym, wartości 400 rb.

— Z mieszkania Henryka Falkiera (ul. Ludwiki nr. 26) skradziono gotówką 73 rb., oraz różne rzeczy, wartości 186 rb.

— Mendlowi Weinkindowi z mieszkania przy ulicy Południowej nr. 24 skradziono różne rzeczy na sumę 120 rb.

— Za pomocą włamania dostał się do stajni Gustawa Millera (Rokicińska nr. 85) w porze nocnej złodziej i uprowadził konia i wóz, wartości 180 rb.

SZTUKA I PIŚMIENNICTWO.

Teatr Łódzki (Cegielniana 63). Jutro 20 b. m. we wznowionych „Sędziach” St. Wyspiańskiego popisową rolę „Jewdochy” odegra świeżo dla sceny naszej pozyskana utalentowana b. artystka tencru wileńskiego, p. Antonina Podgórska, „Urlopuikiem” będzie p. Mastalski, — „Natanem” p. Grodecki i „Dziadem” — p. Orłowski; reszta obsady bez zmiany. Do „Sędziów” dodana będzie, w Łodzi niegrana doskonała komedia Al. hr. Fredro „Ożenić się nie mogę” z paniami: Czechowską i Maliszewską, oraz paniami: Grabow-

skim, Bończą, Różyckim i Norskim w głównych rolach.

Dyrekcya przypomina, że od jutra dnia 20 b. m. ważne są zniżki ulgowe 20-procentowe dla wszystkich członków klubów i stowarzyszeń sportowych, oraz zawodowych, którzy wylegitymują się odnośnymi matrykulami. Zniżki ważne są we wtorki i piątki, a bilety zniżkowe opatrzone będą na drugiej stronie stemplem „ulgowy”.

W środę dnia 21 b. m., pierwsze w sezonie widowisko popularne dla sfer robotniczych (po cenach najniższych). Odegrana zostanie komedia A. hr. Fredro „Damy i huzary”.

We czwartek 22 b. m. premiera głośnego „Tajfunu” Langleya, w przekładzie W. Rabskiego, która otrzyma nową wystawę z oryginalnem urządzeniem pokoju, nabytem w znacznej części w magazynie W. Stankiewicza w Warszawie. „Tajfun dany będzie następnie w sobotę i niedzielę.

Artyści i reżyserya przystępują niebawem do pracy przygotowawczej koło wystawienia „Kupca Weneckiego” według scenariusza teatru Reinhardta; rzecz ta, która ukaże się na naszej scenie, d. 20 października w bogatej szacie, przygotowanej całkowicie przez firmę „Obroński i Impekoven” w Sztokholmie będzie jedną atrakcyi sezonu.

(x) **Teatr popularny.** Humor swojski M. Bałuckiego znany jest publiczności, która zawsze licznie się gromadzi na jego komediach, tryskających dowcipami pełnymi satyry.

Za zasługę więc poczytać należy p. Mielewskiemu, że w swoim popularnym teatrze, który zdobył sobie wstępnym bojem uznanie publiczności — wznawia jedną z najświetniejszych jego komedyi „Gęsi i gąski”; będzie to jedno z najweselszych widowisk, na którym prawdopodobnie publiczność wypełni teatr po brzegi.

W przedstawieniu biorć udział pierwsze siły towarzystwa.

Z WARSZAWY.

* Zakwitły kasztany.

W posesyi przy ul. Żelaznej nr. 74 obrzynie drzewo kasztanowe po raz drugi w tem lecie pokryło się kwieciami.

* Napad bandycki.

W sobotę około godz. 4 po południu, sześciu bandytów wsiadło do dorożki samochodowej na placu Saskim i kazało się zawieźć na ulicę Grzybowską № 19. Bandytci ci byli najzupełniej pewni, iż spotkają inkasenta z firmy Towarzystwa akcyjnego „Konrad, Jarnuszkiewicz i Spółka”, wracającego o tej porze z banku z zapasem drobnej monety na wieczorną wypłatę sobotnią dla robotników.

Około posesyi № 21 inkasent, minąwszy kantor firmy, skierował się do oddziału fabrycznego przy ulicy Ciepłej, dla którego pieniądze były przeznaczone. Tu z samochodu wyskoczyło czterech bandytów, dwóch zaś z rewolwerami w rękach pilnowało palacza.

Bandytci otoczyli kasyera i odebrali mu portfel, mieszczący około 3,000 rb. Ocalało około tysiąca rubli, które inkasent miał w kieszeniach ubrania.

Po dokonaniu rabunku bandyci samochodem poczęli uciekać, a gdy przechodzący oficer żandarmerji chciał ich zatrzymać, strzelili do niego z rewolweru, poczem samochód z największą szybkością oddalił się.

Bandytci w drodze pojedynczo wysiadali w różnych dzielnicach ulicy Elektoralnej, a dorożka samochodowa powróciła pod hotel Europejski.

Zawiadomiona policya śledcza odnalazła przedewszystkiem palacza i sprowadziła go do biura cyrkułu jerozolimskiego. Mówi on, że jechać nie chciał, pasażerowie bowiem, którzy go najęli, wydali mu się podejrzani, lecz musiał ich słuchać pod groźbą rewolwerów.

Oprócz poszlakowanego palacza, podejrzani są o napad również 18-letni Stanisław Korzeniowski, 19-letni Antoni Borowski, 19-letni Józef Iwanowski, 21-letni Aleksander Malewski, 18-letni Józef Pakocz oraz 44-letni Bazyli Blachorowski.

Wszystkich aresztowano i odstawiono do wydziału śledczego.

Z KRÓLESTWA.

(a) **Z Piotrkowa.** W miejscowym parku kolejowym otrul się kwasem karbolowym, fabrykant łódzki Szmul Izrael tan. Zażywszy truciznę, Izraelitan miał tyle jeszcze siły, że wsiadł do dorożki i kazał się zawieźć do szpitala żydowskiego.

Przybywszy do szpitala prosił lekarza o ratunek. Mimo energicznej pomocy, Izraelitan w kilka godzin zmarł. Przed śmiercią wyznał czuwającemu falczerowi, że popełnił czyn samobójczy z powodu niesnasek rodzinnych.

Przy samobójcy znaleziono rb. 2 356 kop. 3; 700 marek pruskich, zegarek złoty oraz kwity na 700 rubli z Izby skarbowej piotrkowskiej.

Pieniądze i dowody złożono władzom policyjnym.

— W restauracji Kempnińskiego w ubiegłym piątek powiesił się 17 letni student politechniki warszawskiej M. Merkin. Przyczyna samobójstwa — zawód w miłości.

Ostatnia poczta.

— Pisma konstantynopolskie donoszą, że prezes senatu Said pasza, ofiarował połowę swego majątku na zakup pancernika, który nosić będzie imię ofiarodawcy.

— Paryskie sfery dyplomatyczne nie wierzą doniesieniom „Matina“, że Rumunia zawarła z Turcją tajną konwencję wojskową. Pomimo, że konwencja taka byłaby korzystną dla Turcji, nie jest jednak możliwą, gdyż ostrze jej zwracałoby się zbyt wyraźnie przeciwko Bułgarii. Prócz tego konwencja uszczupliłaby znacznie wpływy Francji, Rosji i Włoch na korzyść Niemiec i Austrii, co nie leży obecnie w interesie Turcji.

— Petersburski korespondent „Lokal Anzeigera“ donosi, iż spodziewane jest rozwiązanie sejmiku fińskiego z powodu mowy talmana Svinhufvuda.

— Termin wyjazdu zorganizowanej w Berlinie przez komisję kolonizacyjną wycieczki w Południowe wyłączenie dla berlińskich korespondentów prasy zagranicznej, wyznaczono na dzień 5 października. Rząd polecił dyrekcji kolei państwowych udzielić uczestnikom wycieczki bezpłatnych biletów pierwszej klasy.

— Przejechał przez Pekin amerykański minister wojny Dickinson z rodziną i swiątą. Zgotowano mu świetne przyjęcie z posłuchaniem u regenta i różnorodną uroczystości. Powrotną drogę Dickinson obrał przez Syberję i Europę.

— Dnia 16 b. m. odbył się w Atenach nader burzliwy przebieg zgromadzenia narodowego przeciągnął się aż do świtu; nie rozstrzygnęło ono jednak kwestyi, czy zgromadzenie można uważać za konstytuante, gdyż podczas głosowania okazał się brak wielu członków.

Wskutek zajęć wyżej wymienionych odbędzie się kilka pojedynków.

— Rada ministrów zebrała się na posiedzenie, aby powziąć uchwałę co do zajęcia stanowiska, wobec rozgrywających się wypadków. Postanowiono w końcu zmobilizować jaknajśpieszniej rezerwistów z roku 1906 i 1907. Żadne postanowienie.

— Radykalne żywioły biorą górę w radzie narodowej w Atenach, która niewątpliwie uzna się za konstytuante.

— Wojska perskie ograbiły i spaliły dawne schronisko rozbójników kurdzkich oraz wsie sunnitów: Kotolan, Zalindar i Giadzin, które dawno już wpadły pod wpływ Turków. Ludność się rozbiegła.

— Donoszą z Lizbony że król podpisał dekret, mianujący 16 nowych parów Królestwa; wszyscy są stronnikami ministerium.

Król wydał amnestję dla wszystkich skazanych za przestępstwa prasowe.

— Minister robót publicznych w Turcji oświadczył redaktorowi gaz. „Azadamary“, że budowa Kolei Sam-sun—Siwas, o długości 400 kilometrów, która ma dla Turcji wielkie znaczenie strategiczne i ekonomiczne, będzie dokonana przez rząd. Budowa rozpocznie się w listopadzie i trwać będzie prawdopodobnie lat cztery.

— Wicekrólowie mandżurski i chuczuański wnieśli raport o potrzebie pożyczki zewnętrznej w sumie miliona dolarów na budowę kolei i roz-

wój przemysłu. Tytułem gwarancji zaprojektowano istniejące koleje.

— „Politische Correspondenz“ potwierdza wiadomość, że Aehrenthal w końcu września uda się do Włoch, celem rewizytowania ministra San Giuliano. W d. 1/X Aehrenthal przyjęty będzie przez króla włoskiego w Raconiggi i odda list własnoręczny cesarza Franciszka Józefa. Spotkanie ministrów odbędzie się w Turynie d. 30 b. m.

TELEGRAMY.

Wiedeń, 18 września. (Wł.) Bar. Bienert konferował z kilku kierującymi osobistościami Koła polskiego, między innymi ze Stapińskim. Celem tych konferencji—jak twierdzi „N. Fr. Presse“—postaramie się, aby kierujące osobistości wpływały na posłów w duchu uspokojenia w sprawie budowy dróg wodnych i przyjęcia propozycji rządowych.

Ateń, 18 września. (Wł.) Głównym przywódcą opozycji w zgromadzeniu narodowym jest b. prezydent ministrów Rhallis, który chce zamiany zgromadzenia narodowego na konstytuante.

Ateń, 18 września. (Wł.) W walkach pogranicznych zginął wczoraj oficer żandarmerii tureckiej i dwóch tureckich żandarmów. Turcy zastrzelili czterech greków.

Bruksella, 19 września. (Wł.) Wczoraj odbyła się inauguracja fasady odbudowanej po pożarze, dziś zaś nastąpiło otwarcie oddziałów belgijskiego i angielskiego.

Rzym, 18 września. (Wł.) Arcybiskup Perugii msgr. Gentili złożony został z urzędu za sprzyjanie modernizmowi katolickiemu.

Konstantynopol, 18 września. (Wł.) Według informacji zaczerpniętych w sferze kompetentnej Smyrna i Saloniki zamienione być mają w porty wojenne tureckie.

Berlin, 18 września. (Wł.) Wobec doniesień dzienników, że rząd zajmie się wypracowaniem programu i hasła wyborczego, „Nord. Allg. Ztg.“ zapewnia, że wiadomości te są nieprawdziwe. Kanclerz uważa tylko za swoje zadanie uczynić wszystko, co by mogło wyjść narodowi na korzyść i zabezpieczyć jego obronę wojskową.

Bruksella, 18 września. (Wł.) Na granicy belgijsko francuskiej pod Quievrain zapadła się nagle ziemia na przestrzeni około 6 hektarów, na 6 metrów głęboko. Wskutek tego osunęła się grobla kanału, prowadzącego z Mons do Coude i woda zalała okoliczne pola na kilka kilometrów w okolicy. Katastrofę przypisują nieogłędnej eksploatacji pokładów węgla w pobliskich kopalniach.

Rzym, 18 września. (Wł.) W niektórych pismach pojawiła się pogłoska, jakoby Ojciec św. poważnie zaniemógł na zdrowiu. Osservatore Romano pogłosce tej stanowczo zaprzecza.

Durenberg (w Dolnej Alzacji), 18 września. (Wł.) Runęła tu wieża nowo wybudowanego kościoła katolickiego. Jeden robotnik zabity, trzech ciężko, wielu lekko rannych.

Magdeburg, 18 września. (Wł.) Dziś rozpoczynają się tu obrady zjazdu niemieckiej partii socjalno demokratycznej, w których bierze udział 450 delegatów, zastępujących 720,000 członków i wiele delegatek, reprezentujących 81,000 członkiń. Głównym punktem obrad będzie sprawa głosowania socjalistów za budżetem w niektórych sejmach niemieckich.

Kieco, 18 września. (Wł.) Folwark p. Romana Kozłowskiego spłonął doszczętnie. Spłonął też skład z bronią i patronami 41 go pułku piechoty. Naboje eksplodowały. Szczęście, że naboje były ślepe, przeznaczone do manewrów. Straż była czynna całą noc, prowadząc ratunek od ulicy Bodzentyńskiej i Domaszowskiej. Spalono si 6 krów i wiele koni. Prócz zabudowań dworskich spaliło się 5 domów.

Z ostatniej chwili.

Berlin, 19 września. (Wł.) Prasa niemiecka poświęca duże uwagi faktowi, że austriackie ministerium skarbu przekreślił żądania przez ministerium wojny podwyżkę na ten rok kredytów wojskowych 100 milionów koron na armię lądową i 80 milionów na marynarkę, redukując to

żądanie do 20 milionów na armię, a 35 milionów na marynarkę. Dzisiejsza „Reichsbote“ zaznacza, że rząd niemiecki został tą znaczną redukcją niemile zaskoczony, zmniejsza to bowiem ogromnie program zamierzonych reform w austriackiej armii i flocie, co dla Niemiec, jako dla mocarstwa sprzymierzonego, nie może być rzeczą obojętną. Wobec obecnej sytuacji wewnętrznej w Austrii, niema się co ludzi, aby w delegacjach przywrócono pierwotny projekt ministerium wojny.

Berlin, 19 września. (Wł.) „Local Anzeiger“ zwraca uwagę, że wiadomość o zawarciu tajnej umowy pomiędzy Turcją a Rumunią jeszcze przed ogłoszeniem w „Matinie“ kursowała w prasie rosyjskiej i dla tego uważać ją można jako manewr dyplomacji rosyjskiej. Nie na rękę jest Niemcom finansowe poparcie Turcji przez Francję ze względu na stanowisko Rosji na morzu Czarnym.

Paryż, 19 września. (Wł.) Wczoraj z powodu zepsucia się hamulca najechał pociąg pociąg pociąg, idący w południe z taką siłą na tor boczny, że 28 pasażerów uległo bardzo ciężkim okaleczeniom.

Berlin, 19 września. (Wł.) Ogłoszona urzędowo odpowiedź ministra rolnictwa Szorlemiera na skargi na drożyznę mięsa konstatuje, że drożyzna mięsa się wzmacnia a jednak otwarcia granicy jest niemożliwe.

Madryt, 19 września. (Wł.) Wczoraj wieczorem otwarto zjazd delegatów niemieckich socjalistów. Po południu odbyło się wielkie zgromadzenie, na którym znany poseł Leberbur wystąpił nader ostro przeciw absolutyzmowi cesarza Wilhelma. Zjazd budzi wielkie zajęcie ze względu na mające wejść na porządek dzienny obrady nad stanowiskiem socjalistów badenskich w sprawie głosowania za budżetem.

Kilonia, 19 września. (Wł.) Zdarzył się tutaj sensacyjny wypadek. Na pokładzie rosyjskiego parowca pasażerskiego „Burgan“, płynącego z Londynu do Petersburga żona wojskowego lekarza rosyjskiego Pietrzykowska zadusiła podczas snu swego męża. Policja portowa ją zaarrestowała.

Kanaja, 19 września. (Wł.) Venizelos odjechał wczoraj na specjalnym parowcu „Beaten“ dla wzięcia udziału w zgromadzeniu narodowym. Ludność Krety zgotowała mu w porcie burzliwe owacje.

Sofia, 19 września. (Wł.) Według zapewnień osób, znających stosunki ukonstytuowania się nowego gabinetu bułgarskiego jest on w sprawie macedońskiej energiczniejszy aniżeli dotychczasowy.

Poznań, 17 września. (Wł.) Wychodźstwo robotników sezonowych z Królestwa do Prus najcięższe kopania buraków i kartofli przybiera w tym roku znaczne rozmiary, pomimo utrudnień ze strony żandarmerii pruskiej na granicy.

*

Zabójstwo.

Dzisiaj około godz. 2 po południu, na ulicy Aleksandrowskiej, około domu № 12, dwóch ludzi napadło na handlującego Cukiermana i zażądali wydania pieniędzy. Ponieważ napadnięty odmówił żądaniu, bandyci dali kilka strzałów rewolwerowych w głowę, kładąc Cukiermana trupem na miejscu. (a)

OFIARY.

Jako początek funduszu żelaznego imienia s. p. Emilia Geyera przy szkole rzemiosł, zamiasz wienca na grób s. p. Emilia Geyera, Paweł Holc 50 rb.

Na szkołę rzemiosł

Aleksandrowia Roszkowscy, zamiast kwiatów na grób s. p. Emilia Geyera 30 rb.

W dniu 17 b. m. o godzinie 5-ej po południu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, rozstał się z tym światem

ś. † p.

JÓZEF SIMON

Towarzysz Sztuki Drukarzkiej,

przeżywszy lat 40.

W zmarłym tracimy ukochanego syna i brata.

Wyprowadzenie zwłok nastąpi we wtorek, dnia 20 września, o godz. 4-ej po południu z domu żałoby przy ul. Cegielnianej № 24 na Stary cmentarz katolicki. Na smutny ten obrzęd zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych pozostali w nieutulonym żalu

2337

Ojciec, bracia, siostry i szwagrowie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę przy wyprowadzeniu drogich nam zwłok

ś. † p.

2333

Franciszki z Sobczykiewiczów

Niedzielskiej

na wieczny spoczynek, jak również Szanownemu duchowieństwu, a w szczególności zaś księżom Pietrzakowi i Zagnerowi składamy serdeczne „Bóg zapłać“.

Mąż z dziećmi.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Pomimo strejku tramwajowego panuje spokój niezakłócony. W gazowni pra-

kuje dwunastu pionierów, w elektrowni zaś zakontraktowano nowych maszynistów. Oświetlenie istnieje będzie bez przerwy. Przerwa w ruchu tramwajowym daje się publiczności niezbyt odczuwać, jest bowiem piękna pogoda.

Policya i żandarmerya otoczyła zakłady elektryczne i remizy tramwajowe. Przez cały dzień do godz. 6-ej wieczorem panuje spokój niezamącony.

Trumnę ze zwłokami ś. p. Maryana Gawalewicza przeniesiono dzisiaj do grobu murowanego. Nad grobem śpiewał chór opery. Przemawiali ks. Dobiecki, Adam Krechowicki, dyrektor teatru Ludwik Heller.

Towarzystwo «Bratniej pomocy» słuchaczy politechniki we Lwowie zawiadamia, że II gi kurs przygotowawczy z geometrii wykreśl-

nej i rysunków odręcznych, dla maturzystów, pragnących się zapisać się na politechnikę lwowską, rozpoczyna się 25 września. Opłata za ten kurs wynosi 10 koron. Zgłaszać się należy: «Bratnia pomoc», gmach politechniki.

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)

LECZNICA ZĘBÓW

M. Rieśnik-Epstein.

Plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specyjalne laboratorium zębów sztucznych i złotych koron.

Reparacje i przeróbki sztucz. zębów napoczekaniu.

Ceny bardzo przystępne 2596

Dr R. Skibiński powrócił.

Mieszka:

3372

PIOTRKOWSKA № 123.

DRABNE OGŁOSZENIA.

A.A.A.A.A.A. Freblanki, bony, gospedynie otrzymają korzystne posady. Biuro Ludwińskiej, Piotrkowska 92. 6129-4-3

A.A.A.A.A.A. Bufetowe i gospodynie otrzymają dobre posady. Dzielna № 3, Kantor służby „Praca“. 6128-4-3

A.A.A.A.A.A. Nauczycielkę z 8-mio klasowym wykształceniem, doskonałym francuskim, muzyką; niemiecką z muzyką (świadectwa mają chlubne) poleca Biuro Ludwińskiej, Piotrkowska 92. 6127-4-3

A.A.A.A.A. Francuzkę z 4-ro letnim świadectwem, nauczycielki, wychowawczynię, freblanki, gospodynie (świadectwa chlubne) poleca Biuro Rościszewskiej, Przejazd 14. 6046-4-4

A.A.A.A. Biuro pedagogiczne Ludwińskiej (Piotrkowska № 92) poleca nauczycielki, nauczycieli różnej narodowości do lekcji i na posady stałe; freblanki — wychowawczynię, ochroniarki, bony, gospodynie, osoby do towarzysystwa, kasyerki, ekspedjentki, buchalterki. 5536-12-10

Adwokat, Warszawa, Wilcza 18. Sprawy karne, cywilne. Porady. Przyjmuje do 11 ej — 5-7 pop. Niezamecznym ustępstwo. 3208-10

Budka do sprzedania w dobrym punkcie. Przejazd № 66. 6169-1

Bajecznie tanio sprzedaje piękne peleryny męskie. Andrzejka 4-18. 6181-3ept

Chłopiec porządnych rodziców może się zgłosić do zakładu blacharskiego, ul. Juliusza 32. 6176-3-1

Do krakowskiej remizy potrzebny stangret (kawaler) Piotrkowska № 141. 6132-2-2

Dwa pokoje frontowe z osobnym wejściem do wynajęcia od 14 października r. b. Zawadzka 8, mieszk. 4. 6146-3-2

Filia piekarska do sprzedania z powodu choroby. Składowa № 24. 6185-3sp1

Gramofon koncertowy, 40 płyt, sprzedam za bezcen. Pańska nr 93-26. 6186-3sp1

Jest do wynajęcia rolwaga i para koni. Warunki bardzo przystępne. Wiadomość: ul. św. Karola № 7, m. 5. 6141-3-2

Korektor i stroiciel fortepianów i pianin przyjmuje zamówienia na strojenia w mieście i na wyjazd. Andrzejka 49, 6. Sobczyński. 6166-2-1

Lekey języka polskiego poszukują 3 razy tygodniowo, przy Górnym Rynku Oferty sub A. A. w Adm. „Rozwoju“. 6180-1

Młody inteligentny człowiek poszukuje mieszkania przy rodzinie jako sublokator. Oferty proszę składać w Administracji „Rozwoju“ pod „Sublokator“. 6154-2-2

Maszynę Singera sprzedam zaraz ul. Widzewska № 90-42. 6158-3-2

Maszyny Singera bębnowe prawie nowe sprzedam tanio. Aleksandryjska 34 róg Franciszkańskiej. 5979s5p4

Młody człowiek z dwuklasowym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty uprasza składać w Adm. „Rozwoju“ dla I. H. 6190-3-1

Młody siusarz na galanterijną i reperacyjną robotę potrzebny zaraz. Pracownia wyrobów stalowych Czerniejewskiego, Zawadzka 14. 6188-1

Oficyna drewniana zaraz do sprzedania. Wiadomość w Aleksandrowie, ulica Fajga № 5 przed katolickim cmentarzem. 6174-3-1

Obiady smaczne i zdrowe po 30 kop. w domu prywatnym. Piotrkowska № 115 m. 6. 41011

Potrzebny chłopiec z średnim wykształceniem na praktykę do składu aptecznego F. Szulca w Zduńskiej Woli w rynku. 6179-3-1

Piwarnia zaraz do sprzedania. Wiadomość ulica Sosnowa № 5. 6171-3-1

Piwarnia kilkadziesiąt lat egzystująca zaraz do sprzedania z powodu prędkiej zmiany interesu, bardzo tanio ale zaraz. Ulica Przejazd № 61. 6168-1

Potrzebna pomocnica do sklepu monopolowego, z kaucją, obeznana ze sprzedażą. Zawadzka № 8. 6165-2-1

Potrzebni terminatorzy do siusarni. Ul. Warszawska № 21, przy Nowo-Zarzewskiej. 6164-2-1

Potrzebni zdolni czeladzie krańcy, ul. Anny № 3. 6163-3-1

Potrzebna pracznia. Dzielna 22 pracznia. 6183-1

Potrzebny czeladnik blacharski, znający dobrze swój fach. Piotrkowska 183. 6184-3-1

Potrzebna zdolna podręczna do magazynu kapeluszy, Cegielniana № 27. 6135-2-1

Piwarnia do sprzedania w dobrym punkcie. Ulica Ogrodowa 20. 6110-3-3

Pomieszczenia u wdowy lub wspólnego mieszkanka z przyzwyczajoną panią poszukuje krawczyński. Wiadomość: ul. Widzewska 119 m. 6. 6105-4-4

Potrzebna zdolna sklepowa do rzeźniczego sklepu z wymaganiami skromnymi, Długa № 10. 6148-2-2

Potrzebna uczennica do krawiec czynny i dziewczyna do posługi, Główna 40, m. 15, oficyna. 6143-2-2

Potrzebne zdolne panny do pracowni Nowy Rynek 5, m. 6. 6150-3-2

Pokój odstąpię, może być usługa, herbata. Wodna 3, stróż wskaże. 6159-2-2

Potrzebne są zaraz staniczarki spódniczarki. Wiadomość: ul. Rozwadowska № 6, Ostróg. 6085-3-3

Potrzebny zaraz krawiec do prasowania męskiej garderoby w pralni chemicznej, Piotrkowska № 116. 6161-3-2

Potrzebny chłopiec do posług, oraz pomywaczka. Zgłaszać się od 9-4 do wóznego biura, ulica Dzielna 17. 6160-2-2

Potrzebna 2,500 rb. na pierwszy numer hipoteki. M. Dziurdziński ul. św. Andrzeja ul. Nr. 62, m. 19. 6145-6-2

Sklep rzeźniczy w dobrym punkcie zaraz do sprzedania. Wiadomość Główna 33 mieszk. 45. 6112-3-2

Stancja dla ucznia w domu chrześcijańskim, opieką staroanna, pomoc w naukach na miejscu. Wiadomość: Orla 23 m. 12. 5861-5-4

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania. Włodzimierska № 43. 5709-10-8

Sprzedam herbaciarnię. Wiadomość ulica Konstantynowska № 80. 6162-3-1

Sprowadziłam się ze wsi, wydaję obiady zdrowe, higieniczne, u siebie i na miasto. Mikołajewska 29 mieszkania 27, parter. 6189-3-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość w Monopolu, Konstantynowska 65. 6114-3-3

Sklep rzeźniczy i 2 pokoje, warsztat, wędzarnia i stajnia dla konia i trzody do wynajęcia od 1-go października. Nowe Choiny, dawniej ulica Polna, obecnie Tużyńska Nr. 13. Wiadomość na miejscu. 6151-2-2

Sklep spożywczy z powodu choroby do sprzedania. Wiadomość: Lipowa Nr. 63. 6140-3-2

Sklep z pokojem w nowym domu do wynajęcia. Częstochowska 18. Wiadomość Targowa 99 u Kałczyńskiego. 6131-3-3

Sklep kolonialny zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Sosnowa № 17. 6060-3-3

Urządzenie sklepowe do sprzedania. Bałuty, ul. Engla 6. 6016-6-4

Umebłowany pokój do wynajęcia. Wólczańska № 95 m. 11. 6130-3-3

Zaginął uczeń szwecki lat 15, nazywa się Jan Ziółkowski, proszę zawiadomić gdzie się znajduje — za nagrodą, Piotrkowska 231 St. Kurowski. 6157-3-2

Z powodu szczupłego lokalu, pianino nowe „Angerhöfera“ sprzedam. Mikołajewska № 27, oficyna na prawo. 6102-20-2

Zaginął chłopczyk 4-ro letni na imię Stasio, w ubranku koloru ciemno zielonego, boso, włoski blond, z wyrzutami na głowie, łaskawego znalazcę uprasza się o odprowadzenie go na ul. Nowo Sikawską № 1 do Roszaka. 6187-1

Zakład tapicersko-dekoracyjny Piotra Majewskiego, Piotrkowska 118, przyjmuje wszelkie roboty podług najnowszych rysunków, również przerabia używane meble. 6167-4ept

Z powodu choroby do sprzedania zaraz dwa magły w dobrym stanie. Ulica Nawrot 64/66. 6182-3-1

Zaginął ceter czarny z obrozą i marką. Proszę odprowadzić: Franciszkańska № 10 do gospodarza. 6177-3-1

Z pokoje z kuchnią na pierwszym piętrze do wynajęcia od 1-go października. Konstantynowska № 98. 6070-2st

Zagubione dokumenty.

Antonina Kotodziejska zagubiła paszport, wydany z gminy Wodzierady, gubernii piotrkowskiej. 6115-3-3

Emilia Klimas zagubiła paszport, wydany z gminy Charłupia Mała, pow. sieradzkiego. 6126-3-2

Ignacy Garbowski zagubił kwit od paszportu, wydany z fabryki Johna, oraz 5 rb. pieniędzy i kwit od zegarków. Odniesić proszę na ul. Kapliczną Nr. 2 obok Rżgowskiej. 6170-1

Jezeli chcecie uniknąć nieprzyjemności, kupujcie damskie okrycia i futra w znanej pracowni

H. TATARKOWSKIEGO w Łodzi Piotrkowska 90 dom W-go Th. Steigerta

Wszelkie zlecenia wykonywane są pod osobistym moim kierunkiem podług najnowszych wiedeńskich i paryskich modeli

W przekonaniu, iż Sz. P.P. zawsze zadowoleni będą wykonaniem swych robót, polecam się łaskawej ich pamięci.

Z poważaniem **H. TATARKOWSKI** Piotrkowska № 90.

Icek Szlama Bacharier zgubił paszport, wydany z magistratu miasta Łodzi. 6119-3-2

Józef Adamek zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabryki Freinberga. 6137-3-2

Zaginął paszport na imię Adolfa Kiwer, wydany z gm. Wymysłów, pow. łaskiego. 6133-3-2

Zaginął paszport na imię Emilii Kowalskiej, wydany z m. Piotrkowa. 6111-3-3

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki A. Ossera na imię Weroniki Gabrysiak. 6124-3-3

Zaginął paszport, wydany z gm. Sarnów, powiatu płońskiego, na imię Maryi Maliszewskiej. 6036-3-3

Zaginął paszport, wydany z gminy Pleczka Dąbrowa, gubernii warszawskiej, na imię Szczepana Peda. 6178-3-1

Zaginęła karta od paszportu na imię Maryanny Stolarskiej, wydana z fabryki Heinza i Kutzera w Widzewie. 6173-3-1

Zaginęła książeczka ze świadectwami służbowymi na imię Franciszki Gstał. Uprasza się o oddanie ul. Zakatna 78. 6172

Poszukiwana porządna, rzetelna

KOBIETA

z dobrymi świadectwami do nowego urodzonego dziecka, ul. Senatorska № 7, stróż wskaże

Do sprzedania

Potrzebna

służąca

do wszystkiego. Może się zgłosić: Widzewska № 140 m. 14. 2307-3

2329-4-1

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej
Dr. St. LEWKOWICZ
 powrócił.
 Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.
 Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.)
 Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3 Dla pań od 5—6 wiecz 114r

Dr. Bronisław Łuczycki
 Andrzeja Nr. 5 2938
Choroby nerwowe.
 Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp.

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych
 Przyjmuje od godziny 8 — 1-ej w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r
 Dla pań osobna poczekalnia

Dr. B. Rejt,
 ulica Średnia № 5.

Dr. L. KLACZKIN
 Konstanyńska 11.
Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych.
 Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

Dr. Wacław Bernard
 powrócił.
 2268—10 8

Dr. L. PRYBULSKI
CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE.
 ul. Południowa № 2.
 Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—6 po poł. 1420—r

Dr. Aronson
 Akuszerya i choroby kobiece.
 mieszka obecnie **Pasaż Majera** i róg Piotrkowskiej
 Godz. przyjęcia: 9—11 rano i od 5—7 pp, w niedziele 11—1 1218r

Dr. I. Lipszyc
 choroby dzieci.
 Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp
 WSCHODNIA № 45 294

Dr. Stanisław Lewinson
 przeprowadził się na ul. Wschodnią 53, róg Cegielnianej.
choroby wewnętrzne.
 Przyjmuje od 9—11 r. i 5—8 pp 2237-12-4

Dr. Fr. Łukasiewicz
 Staro-Zarzewska № 36, róg Sosnowej.
Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce.
 Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-ej do 6-ej po poł. 2209r

Doktor Eugenia Kerer-Gerszuni
CHOROBY KOBIECE.
 Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3—6 po poł. W niedziele od godz. 9 do 12 rano. 3218m

ŚWIATLOLECZNICZY i ROENTGENOWSKI GABINET
D^{ra} S. KANTORA
 Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.
Krótką № 4.
 Leczenie promieniami Roentgenów, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — **Elektroliza** (radikalne usuwanie szpecących włosów). — **Masaż wibracyjny i pneumatyczny** według prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — **Kaustyka** (usuwanie brodawek). — **Endo- i cystoskopia** (oświetlanie organów moczopłciowych). — **Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze.**
 Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.
Ogólnie znana lecznica chorób zębów
 lekarza d-ty H. Pruss.
 Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
 Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
 Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
 Reperacje i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
 Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.
Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej
 w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.
 Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. **Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczna ząb 65 kop. Przeróbka i reperacje sztucznych zębów 50 kop.** Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści. 536d115

BILANSE
 zakładanie i prowadzenie ksiąg handlowych na godziny uskutecznią rutynowany buchalter poważnej instytucji. — Oferty sub „Rutyna” przyjmuje administracja „Rozwoju”. 98

Röntgenowski Gabinet dyagnostyczny
 pod kierownictwem **D-ra BOLESŁAWA KONA**
 został otwarty przy ulicy Zachodniej 72.
 Godziny przyjęć: od 9 — 11 i od 3 — 7 wiecz. 3296-8-3

Tow. Akc. Rzeźni Miejskich w Rosji
 Warszawa, Krak. Przedm. 5,
 zawiadamia o otwarciu z dniem 1 ym lipca r. b. pierwszej w kraju fabryki włosienia tapicerskiego.
 Sprzedaż w każdej ilości. 2644 40-39

Dr. Leyberg
 b. długoletni lekarz kliniki wiedeńskiej ordynuje jako specjal. chorób Wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8-12; 5-8; panie 12-1 Niedziele i święta tylko przed obiadem. **Krótką 5.** 1489r

Dr. med. Aleksander FABIAN
 Dyrektor Zakładu leczn. „Chojny” przyjmuje codziennie w Łodzi od 4 — 7 po południu.
 ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku) 2251r
 Choroby nerwowe i wewnętrzne

Dr. A. GROGLIK
 mieszka obecnie **Zachodnia 68** przy ul. Zielonej.
 Choroby skóry i włosów (usuwanie włosów szpecących za pomocą elektrolyzy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8^{1/2}—11^{1/2} r. i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474-r

Dr. I. KRUKOWSKI
 Cegielniana 4,
Choroby płuc.
 3108

Dr. Michał KANTOR
CHOROBY CHIRURGICZNE
 Przyjmuje do g. 9 r. i od 6—3 pp
Zawadzka Nr. 4.
 270 30 5

Dr. S. ROTWAND
CHOROBY DZIECI
 przeprowadził się na ulicę **Nawrot № 13,** Telefon 1277.
 Do 8^{1/2} rano i 4—6 po poł. 3228-6-5

Do pracowni KONFEKCYI DAMSKIEJ **Wł. JANISZEWSKIEJ** potrzebne są azdolnione
staniczarki i spódniczarki.
 Ulica Przejazd № 16, I-sze piętro od frontu.

Dr. Feliks Skusiewicz
 Choroby skórne i weneryczne
Andrzeja 13.
 Przyjmuje od 4—8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. med. J. Szwarwasser
Piotrkowska 18.
 Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Od g. 8—10 rano i od 4—6 po poł. 2165—12—6

ZĘBY sztuczne od 75 k. Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. **Wyjmowanie zębów bez bólu.** Przeróbka i reperacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI,** Piotrkowska 92. 381r

Przygotowanie
 na stopień nauczycielski i inne świadectwa szkół rządowych, pod kierunkiem poważnego nauczyciela. **Szkoła, Piotrkowska № 103,** od godz. 6—8. 2325-d 1

W Szkole Przygotowawczej Koadunkacyjnej J. Zawadzkiej, Piotrkowska № 103, pod kierunkiem artystki-malarki **p. GLANTZ** — odbywają się **Lekcje rysunku dla dzieci** dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu. — Zapisy codziennie od godziny 3-ej do 5-ej po południu. 2345—4-38

Inteligentna rosyjanka
 z gimnazjalnym wykształceniem i długoletnią praktyką, posiadająca patent domowej nauczycielki rosyjskiego języka

poszukuje lekcji
 w zakładach naukowych męskich lub żeńskich, albo też w domach prywatnych.
Ul. Cmentarna № 3.
 Oficyna I piętro. 3270

Do sprzedania amatorom **piękna kolekcja różnych rogów, oraz ptaki i fby zwierzęce wypchane,** kilkadziesiąt sztuk.
 Adres: Płock, prałat Lasoeki. 2289—5—3

Bogusław Herse

WARSZAWA, MARSZAŁKOWSKA 150, TEL. 15-30,
SZKOLNA 15, tel. 82-30.

DYWANY

PERSKIE | TURECKIE | BUCHARSKIE

WYBÓR NIEBYWAŁY

CENY

NIEPRAKTYKOWANIE NISKIE DZIĘKI BEZPO-
SREDNIM ZAKUPOM ZNACZNYCH PARTII NA
DALEKICH RYNKACH WSCHODU.

FRANCUSKIE | CZESKIE | ANGIĘLSKIE

RYSUNKI STYLOWE I STYL „MODERNE“.

2339

Zawiadomienie.

GŁÓWNA REPREZENTACJA NA OKRĘG ŁÓDZKI

Pierwszego Wzajemnego Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie

przeniesioną została na ulicę św. Andrzeja № 45.

Prawdziwie **Pierwsze Wzajemne Towarzystwo**, gdyż ubezpieczeni, oprócz otrzymania dywidendy, mają prawo udziału z głosem decydującym uczestniczyć na ogólnych Zebraniach T-wa, a tem samem kontrolować działalność i rozwój, oraz interesami T-wa.

Pierwsze Wzajemne T-wo, które przyjmuje ubezpieczenia przy **najniższej opłacie** premii rocznej.

Pierwsze Wzajemne T-wo, które daje ubezpieczonym **bezsponsność polisy** już po **2-ach latach**, gdyż w innych Tow. zyskują bezsponsność po 3-ach lub 5-ciu latach.

Pierwsze Wzajemne T-wo, które już **po roku** ubezpieczenia wypłaca kapitał ubezpieczony **nawet w razie śmierci od samobójstwa** lub pojedynku.

Pierwsze Wzajemne T-wo rzeczywiście **demokratyczne**, które przy najniższych składkach utworzyło **ubezpieczenie grupowe** (kolektywne), dając możliwość ubezpieczenia się **najmniej** zamożnym sferom **na sumy od Rub. 100.**

Pierwsze Wzajemne T-wo, które przyjmuje **ubezpieczenia** nawet **bez oględzin lekarskich.**

Wreszcie **Pierwszem Wzajemnem T-wem** jest dlatego, że **posiada nadto bardzo dużo udogodnień dla ubezpieczonych**, określonych ustawą i, jak inne Towarzystwa, jest gwarantowane przez Rząd. Objasnień i prospektów udziela miejscowa Reprezentacja i Pp. Agenci.

Oddział w Charkowie.

ZARZĄDZAJĄCY NA KRÓLESTWO POLSKIE

L. GERCKE,

Warszawa, Marszałkowska № 73.

Główna Reprezentacja na Okręg Łódzki

LEON NOWIERSKI, Łódź, ul. św. Andrzeja № 45.

☛ Potrzebni są zdolni i ustosunkowani agenci. ☛

2267-3

Szkoła Prywatna Ogólna
Natalii Kurczewskiej

Aleksandrowska № 33.

Zapisy nowowstępujących kandydatów od 19 września i odbywać się będą codziennie pomiędzy godziną 11-4.
Lekcje rozpoczyna się 1-go października. 3362 3-2

Wspólnik z kapitałem

3-4 tysięcy

potrzebny do fabrykacji artykułu mającego kolosalny zbył, oraz do interesu handlowego, dobrze prosperującego. Oferty „L. 500“ do Admin. „Rozwoju“. 3352 3-2

Potrzebna

zdolna bufetowa do cukierni Gubla, władająca trzema językami. Tylko fachowo uzdolnione mogą się zgłaszać: Piłkowska № 17. 2283-3-3

Do wynajęcia

od 1 października r. b. w domu narożnym przy ul. Spacerowej i Zielonej № 8: 1) lokal parterowy, składający się z 4-ech dużych pokoiów, na kantor lub skład; 2) duże widne piwnice z windą na skład. 3298-6-5

W szpitalu dla umysłowo-chorych „Kochanówka“ pod Łodzią, wakować będzie od 1 października r. b. posada **gospodyni** do zarządu kuchni szpitalną. Uprasza się o składanie ofert piśmiennych z referencjami pod adresem Zarządu szpitala w Kochanówce (poczta Łódź). 2267-3-2

== O ile zapas starczy. ==

Kajety w najlepszym gatunku pojedynczo 4 k. tuzin 40 kop. ☛

☛ poleca **Skład Materiałów Piśmiennych FELIKS POTZ**, UL. PRZEJAZD № 18. ☛ 3334-3

NAUCZYCIEL MUZYKI, patent Konserwatoryum Warsz., udziela lekcji na fortepianie, skrzypkach; teorii, zbiorowo i pojedynczo, a także przyjmuje Stowarzyszenia śpiewacze. Ulica Konstantynowska № 23, m. 5. 3274-6-3

Dnia 14 września, o godz 11-0j przed połudn., zginął **chłopiec** z przed domu, jasno-blondyn, ubrany w niebieski kretonowy garniturek, czarne buciki i kolorowe pończoszki — lat 2^{1/2}. Ktoby wiedział o nim, proszony jest o odrowadzenie na ulicę Wysoką № 26, do rządey domu. 2277-3-2

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajowska 53

NATALII KĘDZERSKIEJ

przyjmuje obstalunki i reperacje.

1575 Piłkowska 115 m. 6.

Poszukuję do kompletu kilka panienek

Kurs klasy A. i drugiej.

Konstantynowska 19.

II piętro, front. 2273-3-2

W 7-klasowym ZAKŁADZIE NAUKOWYM Julii Berg

WÓLCZAŃSKA № 139,

zapisy nowowstępujących uczenie od 22 sierpnia. Egzaminy 1, 2 i 3 września. Lekcje 5 go września. 2106-16-15

Uczciwy

Palacz - Maszynista

do elektromotoru może się zgłosić. Ul. Sw. Luizy 50. 2281-3-3